

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΣ

Ειρήνη Μεσσήνη
Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπεύτρια MSc

ΕΝΝΟΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

Αφορά μια κατάσταση κατά την οποία ασκείται εσκεμμένη, απρόκλητη, συστηματική και επαναλαμβανόμενη βία και επιθετική συμπεριφορά, με σκοπό την επιβολή και την πρόκληση σωματικού και ψυχικού πόνου σε μαθητές από συμμαθητές τους, εντός και εκτός σχολείου.

ΚΥΡΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

01 Χειρονομίες, σπρωξιές, ξυλοδαρμοί.

02 Φραστικές επιθέσεις, βρισιές, απειλές, προσβολές.

03 Εκβιασμοί, καταστροφή προσωπικών αντικειμένων.

04 Κλοπές.

05 Σεξουαλική παρενόχληση, κακοποίηση.

06 Αποκλεισμός από παρέες, παιχνίδια, δραστηριότητες.

07 Εκφοβισμός μέσω διαδικτύου.

ΠΟΙΟΙ ΕΜΠΛΕΚΟΝΤΑΙ

01 Το παιδί που δέχεται βία

02 Το παιδί ή ομάδα παιδιών που ασκεί βία

03 Τα παιδιά θεατές

04 Οι εκπαιδευτικοί

05 Οι γονείς

ΑΙΤΙΕΣ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

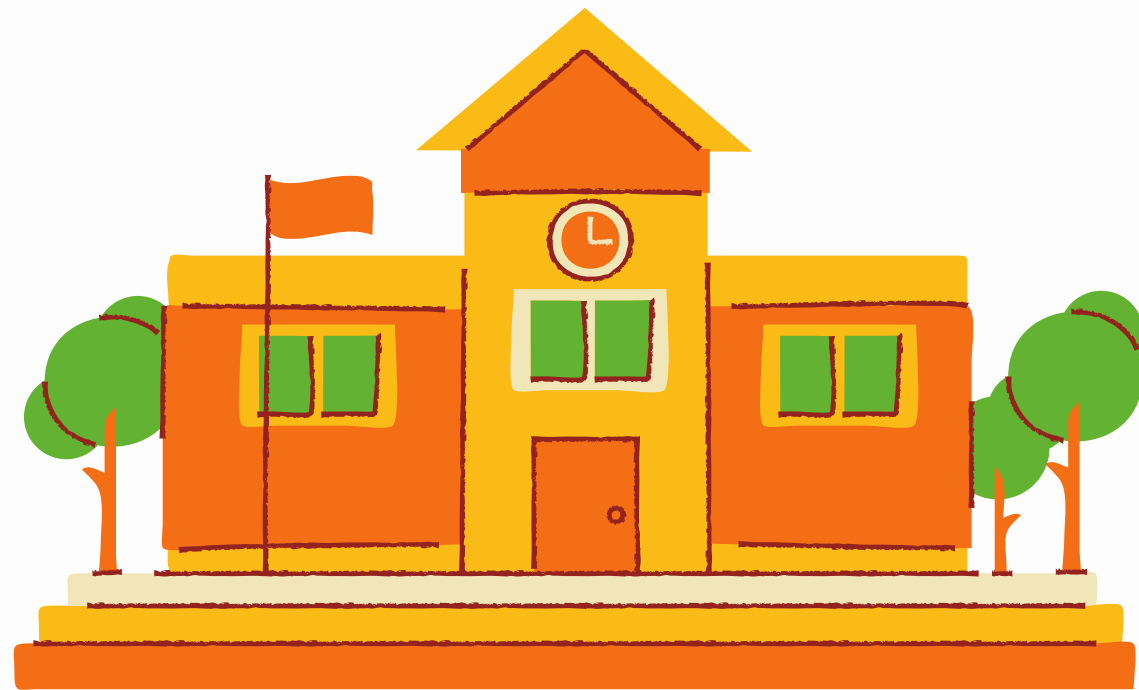
Το φαινόμενο είναι σύνθετο και πολυπαραγοντικό.
Δεν μπορεί να αποδοθεί σ' ένα μόνο αίτιο.

Δεν είναι μεμονωμένο ξέσπασμα του παιδιού-θύτη
Υποδηλώνει συχνά την ύπαρξη σημαντικών προβλημάτων στη ζωή του
θύτη, αλλά και του θύματος.

ΟΙ ΕΠΩΔΥΝΕΣ ΣΥΝΑΙΠΕΙΕΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

- στην ψυχολογία των παιδιών-θυμάτων έως και την ενήλικη ζωή τους
κατάθλιψη/άγχος/αυτοκτονία
- στο παιδί που τη διαπράττει κοινωνικός στιγματισμός αυτοεκληρούμενη
προφητεία ρόλος "κακού" παιδιού ακολουθεί τον έφηβο μέχρι και την
ενηλικίωσή του.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΗΣΗΣ

Το φαινόμενο δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο από τους εκπαιδευτικούς ή τους γονείς, αλλά συνολικά από την κοινωνία, πρωτίστως μέσω της πρόληψής. Εξαιρετικά σημαντικός ο ρόλος του σχολείου. Απαραίτητη η ευαισθητοποίηση των μαθητών μέσα από συζητήσεις και παρουσιάσεις στο πλαίσιο του μαθήματος. Κρίσιμη η άμεση ενημέρωση και εμπλοκή των γονιών.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΕΚΑΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ;

Εξηγείστε από την πρώτη ημέρα στα παιδιά τι είναι ο σχολικός εκφοβισμός κι ότι είναι ευθύνη όλων των παιδιών να αναφέρουν αν αντιληφθούν κάτι.

Διδάξτε στα παιδιά τεχνικές διεκδικητικότητας και ενίσχυσης αυτό-πεποίθησης.

Διδάξτε σε όλα τα παιδιά ότι οι παρατηρητές δεν είναι αθώοι. Κανείς δεν πρέπει να ανέχεται τον εκφοβισμό, αλλά να τον αναφέρουν.

Μην περιμένετε μόνο από τα παιδιά ή τους γονείς να σας καταγγείλουν κάτι.

Μιλήστε με το παιδί-θύμα ιδιαιτέρως και στα υπόλοιπα παιδιά ξεχωριστά εξετάστε αν παρόμοια περιστατικά.

Κρατήστε σημειώσεις.

Καθησυχάστε το παιδί-θύμα ότι δε φταίει εκείνο

Μιλήστε στο παιδί-θύτη ιδιαιτέρως για τη συμπεριφορά του, τις συνέπειες και τις κυρώσεις που θα έχει.

Δώστε κατάλληλη ποινή (όχι σωματική τιμωρία, ούτε ταπεινώσεις κι εξευτελισμοί).

Επιμείνετε ο θύτης να ζητήσει συγγνώμη.

Ενημερώστε τους γονείς του θύτη.

Προσπαθήστε να σπάσετε την κλίκα.

Συνήθως το πιο επιθετικό παιδί δρα ως αρχηγός, ενώ άλλα παιδιά ακολουθούν από φόβο. Κρατήστε στενότερη επιτήρηση στο επιθετικότερο παιδί και προσπαθήστε να προσανατολίσετε τα υπόλοιπα παιδιά σε άλλες δραστηριότητες.

Να είστε συνεπείς και δίκαιοι στις παραβάσεις κανόνων συμπεριφοράς

Δημιουργήστε κουτί παραπόνων σε κάθε τάξη, ώστε τα παιδιά ανώνυμα να καταθέτουν όσα συμβαίνουν.

Παρακολουθήστε την πορεία των πραγμάτων.
Αν το φαινόμενο επαναλαμβάνεται, συζητήστε το με το σύλλογο διδασκόντων, την προϊστάμενη αρχή της περιφέρειας σας και ζητήστε εγγράφως τη συνδρομή τους καθώς και τη συνδρομή ειδικού.

Αν υπάρξει σοβαρός τραυματισμός, ενημερώστε την τοπική αστυνομία.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ

Επικοινωνία, μιλάτε καθημερινά με το παιδί σας. Τα παιδιά κρατούν τον εκφοβισμό κρυφό από τους ενήλικες.

Παρατηρείστε το παιδί σας.

Τονίστε στο παιδί ότι δε φταίει.

- Τονώστε του την αυτο-πεποίθηση και διδάξτε του να επαινεί τον εαυτό του.
- Διδάξτε του να αντιστέκεται με αυτοπεποίθηση, να κοιτά στα μάτια, να λέει δυνατά ‘ΣΤΑΜΑΤΑ’ ή ‘ΠΑΡΑΤΑ ΜΕ’ και να φεύγει.
- Αν το παιδί αρνείται να πάει σχολείο, επειδή φοβάται, με το απειλήσετε ή το πιέσετε. Αυτό απλώς θα επιδεινώσει την ψυχική του φόρτιση. Δίνουμε χρόνο αποφόρτισης και μελετάτε την περίπτωση αλλαγής σχολείου.
- Μιλήστε στο δάσκαλο, στο διευθυντή ή τις αρμόδιες Διευθύνσεις Εκπαίδευσης. Κινητοποιείστε κι άλλους γονείς να διαμαρτυρηθούν, συνεργαστείτε και εμπλακείτε στη σχολική ζωή των παιδιών σας υποστηρικτικά.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥ ΘΥΜΑΤΟΣ

- Συζητήστε το θέμα στις συναντήσεις του Συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, θίξτε το θέμα του σχολικού εκφοβισμού και ζητήστε στήριξη από ειδικούς.
- Αν το παιδί χρειαστεί, ζητήστε ψυχολογική στήριξη από επαγγελματία.
- Ωθήστε το παιδί σε ομαδικές δραστηριότητες (αθλητισμό, προσκοπισμό, καλλιτεχνικά), όπου θα κάνει νέους φίλους και να νιώσει ασφαλές.
- Αν το παιδί τραυματιστεί, ενημερώσετε την αστυνομία και γνωστοποιείστε στο σχολείο ότι έχετε ενημερώσει την αστυνομία.
- Αν δεν αλλάζει η κατάσταση, αλλάξτε σχολείο!

ΠΟΤΕ ΜΗ ΣΤΕΛΝΕΤΕ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΝ ΥΠΟΠΤΕΥΕΣΤΕ ΟΤΙ ΔΕΝ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΕΣ!

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ

- Σταματήστε το παιδί αμέσως μόλις παρατηρήσετε επιθετική συμπεριφορά προς άλλα παιδιά.
- Εφαρμόστε σταθερά όρια και ποινές με συνέπεια.
- Οι ποινές ΔΕΝ περιλαμβάνουν σωματική τιμωρία.
- Συζητείστε μαζί του τι συμβαίνει, τι το απασχολεί / στεναχωρεί
- Εξηγείστε τον αντίκτυπο της συμπεριφοράς του στα άλλα παιδιά.
- Αποθαρρύνετε άλλα μέλη της οικογενείας σας να παρουσιάζουν εκφοβιστικές συμπεριφορές.
- Διδάξετε στο παιδί σας τεχνικές χαλάρωσης και τρόπους επίλυσης συγκρούσεων
- Διδάξτε πώς να ζητά αυτό που θέλει με ευγενικό τρόπο.
- Μη χτυπάτε τα παιδιά ως τιμωρία για την επιθετική τους συμπεριφορά.

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΤΟΥ ΔΡΑΣΤΗ

- Συζητείστε με το δάσκαλο για το θέμα.
- Επικοινωνήστε με τους γονείς του παιδιού-θύματος και καθησυχάστε τους.
- Επαινείτε το παιδί σας κάθε φορά που επιδεικνύει συνεργατικές και φιλικές συμπεριφορές προς άλλα παιδιά .
- Αν το παιδί εκφοβίζεται επειδή είναι απομονωμένο, βοηθήστε το να βρει έστω κι έναν φίλο, στον οποίο θα φέρεται με σεβασμό.
- Προσπαθήστε να το εντάξετε σε δημιουργικές δραστηριότητες, όπως εθελοντισμό.
- Αν το παιδί εκφοβίζεται επίμονα και καταναγκαστικά, ζητήστε βοήθεια από ειδικό.

Η πρόληψη της βίας και η αρμονική συνύπαρξη θα πρέπει να είναι στην καρδιά των στόχων της αγωγής στο σπίτι και το σχολείο!

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ- ΕΝΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ- ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ

Σας ευχαριστώ!

Ειρήνη Μεσσήνη
Ψυχολόγος - Ψυχοθεραπεύτρια MSc